

KUNGL. TRYCKERIET
SVERIGE. KUNGL. MAJ:T

**Kongl. Maj:ts Nådige Förordning, Angående
Skrif- och Tryck-friheten. Gifwen Stockholm
i Råd-Cammaren then 2. Decembr. 1766.**

Tryckt uti Kongl. Tryckeriet.
1766

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- näätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- ⌚ Få samma utseende och känsla som med originalet!
- ⌚ Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- ⌚ Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- ⌚ *Sök*: Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- ⌚ *Klipp & klistra*: Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

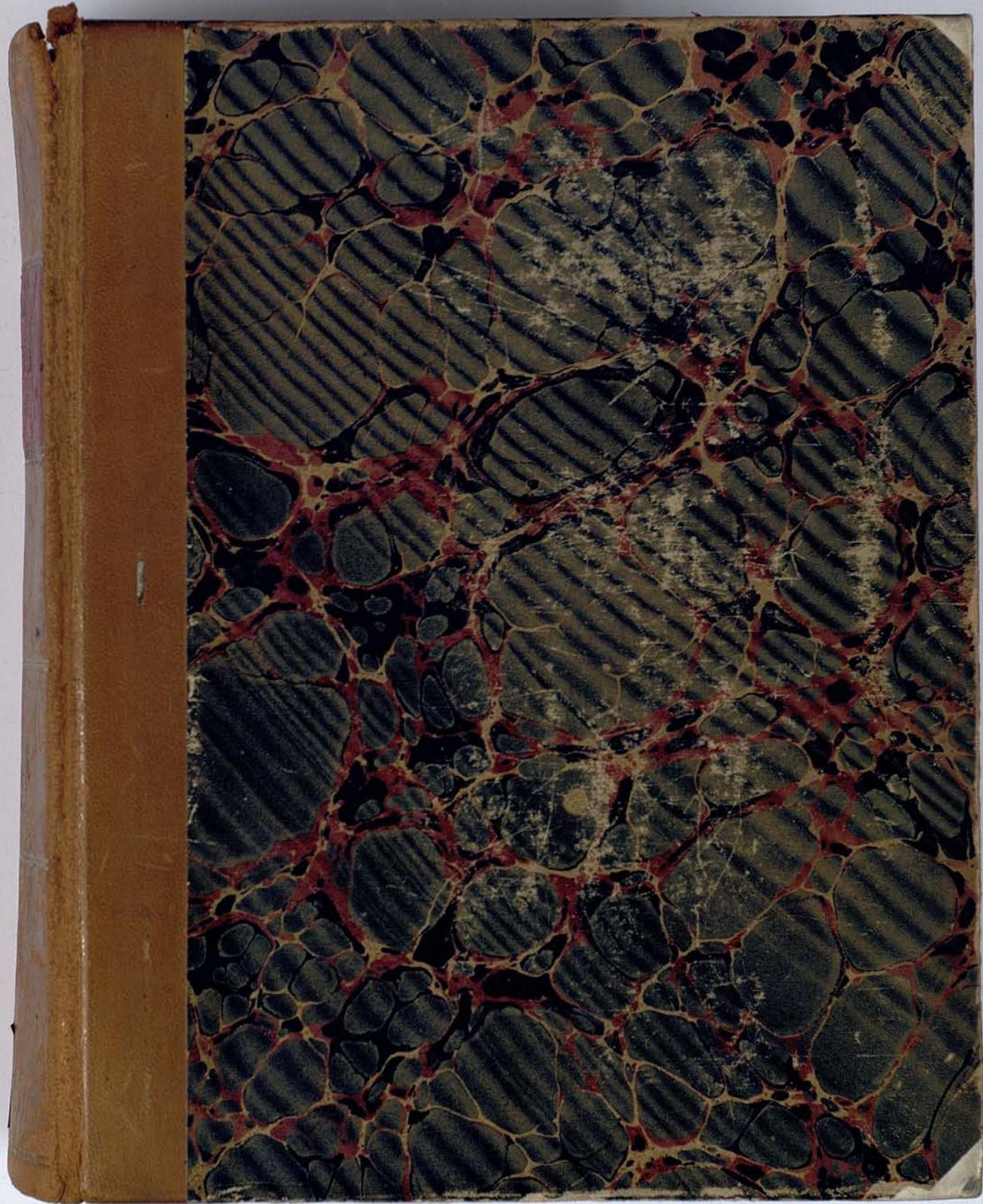
Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken. EOD erbjuder åtkomst till digitaliserade dokument enbart för personlig, icke-komersiell användning. För annan användning vänligen kontakta biblioteket.

- ⌚ Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu>

KUNGL.
BIBLIOTEKET
STOCKHOLM

0e-c(u)

N:o 78.

Kongl. Maj:t:s
Nådige
Sö r o r d n i n g,
Angående
Skrif. och Tryck. friheten;

Gifwen Stockholm i Råd-Cammaren den 2. Decembr,

1766.

Gloversed if. 26. aprile 1774. if. 6 May 1780.
if. 3 May 1785. if. 11. July 1792. if. 26. March 1798.

Cum Gratia & Privilegio S:æ R:æ Maj:tis.

Tryckt uti Kongl. Tryckeriet.

A.DOLPH FRIE DRICH med GUDS
Nåde, Sveriges, Gdthes och Wendes Ko-
nung ic. ic. ic. Arfwinge til Norige samt

Hertig til Schleswig Hollstein, ic. ic. Gjöre witterligit,
At ta Wi eftersinnat then stora båtngd Allmänheten af en råttkaffens
Skrifve- och Tryck-frihet tilsyter, i het en obehindrad inbördes uplyss-
ning uti hvarjehanda nyttiga ämnen, icke allenast länder til Wettenkas-
pers och goda slögders upodling och utspridande, utan ock gifwer en hvar
af Wäre trogne undersätnare ömnigare tilfalle, at thes bättre känna och
wärdera et wisligen inträttadt Regeringssätt; Afven som ock thenna fri-
het bör anses för ett af the bästa hjälpedel til Sedernas förbättring och
Vaglydnadens befrämjande, ta misbruk och olagligheter genom trycket
blifwa för Allmänhetens ögon ådagalagde; Så hafwe Wi i Nåder fun-
nit the förra i hetta mål gjorde författningar tarfwa then behöriga råt-
telse och förbättring, at all twethdighet och ett sådant twäng, som med
het påsyftade ändamålet ej bestå kan, mäge utur vägen rödjas.

I sådant afseende, och sedan Wi häröfwer inhämtat Rikssens Stän-
ders underdåliga utlåtande, hafwe Wi i Nåder godt funnit, at het tilförene
inträttade Censors-Ambetet; nu mera aldeles bör upphöra, samt ej eller
Wårt och Rikssens Canzlie-Collegio hådanester tilkomma, at öfwerse,
gilla eller ogilla the til tryckning ärnade Skrifter, utan komma Autho-
rerne sjelfwe, jemte Boktryckarene, för het som i trycket utgifves, efter
thenna Wår Nådiga Förordning, hvarigenom the förra Stadgar om Cen-
suren aldeles uphäftwas, at anfvarige mora; Dock hvad angår skadelige
Böckers införande och försäljande på Boklädorne, förblifwer tilsynen ther-
öfwer hådanester hos Wårt Canzlie-Collegium och vederbörande Con-
sistorier, som åga theröfwer hand hålla, at ej någre förbudne och förför-
ka Böcker, antingen uti Theologiska eller andre ämnen, mäge få ut-
spridas.

§. 1. Ingen ware tillåtit något skrifwa eller genom trycket utgif-
wa, som strider emot Wår rätta Tros bekännelse och then rena Evange-
lika Låran; Hvar, som thermed betrådes, ware til trykhundrade Da-
ler Gilfvermynts böter förfallen.

Innehåller Skriften smädelse emot Gud, warde dömd efter All-
män Lag. Och på het irrige lärosatsers insmygande thes bättre före-
kommas må, skola alla Manuskripter, som i någor måtto angå Låran och
våra Christendoms-stycken, förut af närmaste Consistorio öfverses, och
ingen Boktryckare, vid Twähundrade Daler Gilfvermynts vite sig för-
drista, at utan Consistorii påskrifne tillåtelse, hvilken ock tillika tryckas
bör, sådane skrifter genom trycket utgifwa.

§. 2. Svea Rikes oryggeliga Grundlag är, at en Konung skall
vara: Han och ingen annan regera Riket sino med och icke utan,
mindre emot Riksens Råds råde, efter the af Ständerne gillade och fast-
stälte Lagar, samt efter Honom Thez Manlige Brost-Arswingar, på
sätt, som Riksens Ständers Förening, angående Successionen af år 1743.
förmår: At ingen annan Magt må äga Leg stifta eller förändra, än
Riksens Lagligen församlade Ständer, likmäktigt theras Riksdagsmannas
Fullmagt: At ej något Stånds Privilegier, utan med alla fyra Stän-
dens enhällige samtycke kunna widröras eller förändras: Ej nya skat-
ter och utlagor, utom Riksens Ständers wettskap, fria wilja och sam-
tycke, Riket påläggas, samt thy förutan, hwarken Krig få begynnas,
eller Riksens Mynt til Skrot och Korn, förhögning eller afslag undergå:
såsom ock, Riksens Råd hvor för sig åro altid Ständer för sine inför
Kongl. Maj:t gifne Rådslag, samt Embetsmän för theras förräkningar,
til answar skyldige.

Theze Grundlogar, med flere, som Riksens Ständer för oryg-
gelige fastställdt, eller fastställandes warda, må ingen sig färdrista genom
skrifter eller tryck i någon måtto bestrida eller anfaka, vid Trehundrade
Daler Silfvermynts böter.

§. 3. Djerfwes någon i utgifna skrifter bruks lastande eller för-
kentliga omdömmen, om Os och Vårt Konunga-Hus, eller gjöra nå-
gon Konungens och Rikets Råd sådane tillvitser, som å theras åra gå,
eller eljest smadeliga åro, warde dömd efter Allmän Lag.

Förgriper sig ock någon på förberörde sätt emot Riksens Ständer,
then skal, efter brottets större eller mindre groshet, antingen til lfwet
straffas, eller med annan snar kropps plikt beläggas.

Skrifwer någor smadelsskrift, eller thet eljest skymfeligt och förfallen-
ligt är, mot Rikets Ambetsmän, eller någon annan Medborgare, plikte
efter Allmän Lag. Så ware ock ingen tillätit, at i alsmånska skrifter
sig betjena af smadeliga utlätelser om Krönta Hufwuden eller theras
närmaste Blodsförvaranter och saintida Regerarde Magter; icke eller at
skrifwa och i trycket utföra något, hvarigenom en uppenbar lost främ-
jas eller försvaras, och således med årb rhet, en rättstoffs naturlig
och Christelig Sedolåra, samt thez grunder, icke öfverensstämmmer; Hvar
som häremot bryter, ware til Trehundrade Daler Silfvermynts böter
förfallen.

§. 4. Boktryckaren utsätter på Titubladet Författarens namn, så
framthenné ej åstundar vara onämnd, hvilket icke förnekas bör, och
tage Boktryckare i sådan håndelse til sin säkerhet, hans skrifteliga bewis,
at han skriften författat; Dock bör altid, ehwad skriften är utan namn,
eller icke, therå sättas Boktryckarens egit och Stadens namn, ther tryck-
ningen skedt, jemte Uratalet: Försummar Boktryckare thet, kote Tu-
hundrade Daler Silfvermynt.

¶. 4. Om Skriften utan namn och gitter ej Boktryckaren bevisligen het uppfiswa, när åtal therå göres, stände hself i alt het answar, som skriften författare få bordt; Men gitter han Authoren uppfiswa, ware från alt answar fri.

Om alt hwad som tryckes, ware Boktryckaren skyldig, at efter förga wanligheten afsemta Sex Exemplar, så snart the dro tryckte, theraf Wårt och Rikssens Canglie-Collegium, Riks-Archivum, Wårt Bibliotheque och alla trenne Academierns i Riket, hvar sitt Exemplar undfår: Försummar Boktryckaren thetta, böte Etthundrade Dal. Silfvermynt: Och på het förbrytelser emot thenna Wår Nådiga Fördordning, må wederbörden beisrade warda, skal het icke allenast tilhöra Wår Justitia Cancellear samt wederbörande Ombudsman och Fiscale, at therpå hafwa ett noxa inseende, samt befördra then brottslige til Laga näpst; Utan wele Vi dock tillåta, het hvar och en af Wåre trogne undersåtare må åga rättighet, at i sådan sak, som angår brott emot thenna Fördordning, talan förra, hvilket altid bör ske på ordenteligt sätt wid wederbörande Domstol, efter föregången Laga stämning, och Parterne å omfse sidor theras Laga Rättegångs förmoner så til goda njuta; Åge dock Domaren genast wid Rättegångens början at pröfwa, huruvida skal vara kan, at alla befinnliga Exemplar af then öfverklagade skriften någe til sakens slut under qvarstad och såkert förmvar ställas: Warde skriften sluteligen för skadelig och förbuden ansedd, böra alla Exemplaren confisceras och förstöras. Finnes åter Kåranden utan tillräckliga skal hafwa åtal gjordt, stände han samma straff, som then anflagade bordt undergå, om han brottslig varit, och upprätte therjemte allan skada.

§. 5. Hwad Vi således i the trenne förstnämde §. §. i Nåder tydeligen stadgat om het, som i skrifvande och tryck bör aktas förbudit, må ingen utom thes bokstäfwliga innehåll på något sätt draga eller förtyda, utan bör alt hwad theremot icke klarligen strider, anses lofgifvit at Skrifwa och Trycka, på hwad språk eller uti hwad skrifart het kan vara författadt, antingen uti Theologiska ämnen, Sedoläran, Historien, eller någon af the lärda Wettskaper, angående then allmåna eller enskilde hushållningen, Collegiers och Ambetsmåns gjöromål, Societeter och Samfund, Handel, Näringsar, Slögder och Konster, hvarjehanda Uppgifter och inrättningar, med mera sådant, som til Allmåhetens nyta och uplyshning lända kan: Åsiven som dock ingen förmenes utgifwa afhandlingar angående Rikssens Allmåna Rätt och thertil hörige stycken, theruti en hvar, allenast Skriften ej i någor måtto fränker the i 2:dra §. här ofwanföre nämde oryggelige grunder af Regements Författingen, må åga obehindrad frihet at uppfiswa sine tankar om alt, som Medborgares både rätt och skyldigheter rörer, samt til någon förbâtring eller förekommande af skadelige fölger tjena kan; hvilken frihet dock bör sträcka sig

sig til alla Lagar och författningsar i gemen, som redan faststälte äro; eller hådanefter stadgeadewarda.

Ware och i lika mätto tillåtit, at Skrifwa och trycka låta om Rikets förbindelser med andre Magter, samt fördel eller Fada af Aldre eller Nyare Förbund, eller therom gjorde Propositioner: I hvilket afseende semwäl alla med Främmande Magter slutne Afhandlingar måge få tryckas, dock ej någon del theraf, som hemlig vara bör; Mindre må thet förnekas at om andre folkslags Borgarliga författningsar, theras fördelar, affigter, Handel och hushållning, syrcka och swaga, Lynne och Seder, bedräifter och mißtag, antingen åtskilda, eller jemnförelse vis, något afhandla och trycka låta.

S. 6. Under thenna Trycfrihet kommer thernäst at begripas alla Skrifvwärldingar, Species Facti, Handlingar, Protocoll, Dommar och Utslag, lika chwad the til then förflytne tiden äro hörande eller hådanefter begynnus och fortsättjas, företes, föras och utfärdas både för, under och efter Rättegången wid Under-Domstolar, Hof- och Öfwer-Rätter, Collegier, Wäre Besfälningshafwande, Consistorier eller andre publicque Wärk, samt utan åtskildnad af målens egenskap, antingen thesse äro Civile, Criminelle, Ecclesiastique eller eljest Religions stridigheter i mer eller mindre mätto rörande; Åfwen och Aldre och Nyare Besvär och Förklaringar, Deductioner och Contra Deductioner, som til Wår Justitiae Revision blifvit ingifne och ingifwas, jemte the i Wår Nedre Revision hållne Protocoll, lika med the Ambets Bref och Memorialer, hvilka isfrån Justitiae Cancellerens Expedition redan blifvit utfärdade, eller framdeles funna utfärdas: Dock at ej någon må belastas at utlösa och trycka mer af alt thetta, antingen in Extenso eller uti sammandrag såsom en Species Facti, än han thet sjelf åskar och för nödigt finner, och hvilket uppå anmäl an therom, genast bör utlemnas til en hvor som sig therom anmälter, wid answar som uti nästföljande §. sägs: Den uti Brottmål, hvilka genom wänlig förlifning enskilde Personer emellan bilagde blifvit, må ingen utan Parternes bifall, så länge the ännu lefva, thenne frihet nyttja; Åfwen som i fakt något, som rörer grofwa mindre kände mißgärningar och styggelser, hådelser emot Gud och Verldelig Öfwerhet, ledä och lixtiga påfund wid thesse och andre svare Brottmål, Widstapelser och annat dylikt, skulle i Mansakningar eller Domar insyta, bör sådant aldeles uteslutas.

S. 7. Emedan ett på Lag grundadt Votum icke behöfver dölsas, ther Utslaget intet annat är än Domarens röst: En rättvis Domare ej eller haer at frukta för Menfiskor, när han äger ett tryggt sammwe, tvärt om thet gläder honom, at hans oväldughet blifwer fänd, och therigenom hans heder ifrån mißtanke och vidriga omdömen tillika bevaras; Altså at förekomma the flere slags åfventyrliga fölgeder af

obetänksamma omröstningar, finne Wi theslikes i Nåder för godt, thet
måge the, under en ej mindre onödig än skadelig tythet nu mer icke län-
gre hållas; Hwarföre, eho som sig anmåler, chwad han har del i sa-
ken eller ej, at uti mål, hwar som hälst votering förevarit, wilja låta
trycka äldre och nyare omröstnings Protocoll, mä the så snart Dom eller
Utslag i saken fallit, genast emot lösen utgifwas, tå wid hwart och ett
Votum, then voterandes hela namn bör tilika thdeligen utsättas, antin-
gen thet är wid Under-Domstolarne, eller Hof- och Öfwer-Rätterne,
Collegierne, Executions-Säten, Corsistorierne, eller andre Publike
Wärk, och thet wid förlust af Åmbetet för then som thetta vågrar,
eller sig i någor måtto häremot sätter; Kommandes i följe häref tyft-
hets Eden at hådanefter i thenna del jemkas och rättas.

§. 8. Med Herrar Rikssens Råds egne Voteringar, förutan i the
mål, som hemlige Ministerieks Nåder angå, så ock med Betänkanden
och Förklaringar öfwer the ansökningar eller besvår, som hos Rikssens
Ständer anmålas skola, eller anmälte blifvit, wäre, på enhanda grund
och sätt, som i föregående §. omförmåles, Lag samina.

§. 9. Jemte Rättegångs och andre ofwonnämde Handlingar skal
thet ock stå hwar och en Part fritt, som hafwer någon sak eller nä-
got annat thes rättighet rörande mål uti hwad Domstol eller Public
Wärk thet vara må, såsom ock in för Øf Sjelfwe, Rikssens Ständer,
theras Deputationer och Utskott, til at theröfwer låta trycka en Berät-
telse eller så fallad Species Facti, med the thertil hörande Handlingar,
som han för sig nödigt pröstrar: Dock at han häritannan håller sig
wid sanningen, så kärt honom vara må at undvika thet answar, som
Lag förmår.

§. 10. Uttermera warder Tryckning tillåten af alla the Domar
och Utslag, Resolutioner, Rescripter, Instructioner, Constitutioner, Regle-
menter och Privilegier, med mera dylikt af hwad art och beskaffenhet the
vara måge, som för thetta åro utgångne, och än widare utgå ifrån
Wår Råd-Cammare och Cagliie Departemens eller Expeditioner, samt
Wäre och Rikssens Hof- och Öfwer-Rätter och Collegier tillika med the-
ras och andre Åmbetsmåns Ambets Bref; Hit höra ock alla Societe-
ters och Wärks samt enskilde Personers Memorialer, Ansökningar, Pro-
jecter och Försläger, Betänkande, Besvår, med Utslag och Swar therå,
säsom ock alla Åmbetsmåns bevisliga så Laglige som olaglige gjöromål
och förrättningar, med hwad sig therwid tildragit, nyttigt eller skadeligt.
Och bör til then andan uti alla Archiver fri tilgång lemnas, at sådane
Handlingar få in Loco affristwa eller i bewittnad affrist utbekomma;
Och thet wid answar til gjörandes, som uti 7. §. af thenna Förord-
ning stadgade är.

S. 11. Alla Riksdags Relationer ifrån hwad ort och ställe the ån
blifvit för thetta utfärdade, måge också få tryckas, af hvem som hållt
sig thertil anmåler, dock at hwad theruti omförmåles, som under Ope-
ration eller Afhandling med och på främmande orter hemlighet fräfwer,
ej må utlefweras och allmånt gjöras. The Riksdags Relationer åter,
som framdeles komma at afgifwas, wele Wi Nådige försorg therom haf-
wa, at the på lika sätt måge genom trycket utkomma, i så god tid,
innan hvarje härefter infallande Riksdags början, at en och hvar må
åga tilsfälle, ej mindre at om tilstället i Riket gjöra sig i möjligaste
måtto underrättad, än at fadermera medelst nödige erindringar samt nytt-
ige förslager och upgifter funna til Allmånt wäl thesto lättare bidraga:
Hwarfrutan the Memorialer och Dictamina ad Protocollum, som til
Riksens Ständer ingifwas, jemväl fritt måge tryckas af hvem thet
hållt åskar. Afwenledes tillåtes at trycka Depurationernes Betänkande
med theras Protocoler och voteringar, på sätt som 7. S. förmår, dock
ej förr än Betänkanden til Plena äro ingifne. Och som Regerings sät-
tet födrar, at alt blifwer lagligen afgjordt, och at alle Wåre trogne
undersåtare må warda öfverthygade om theras Fullmågtiges redelige up-
förande, vid Riksdagarne; Så lemnas frihet at trycka alla Ständens
Protocoll och Voteringar på förenamnde sätt, hvilket åfwen ware sagt
om alt hwad ifrån Secrete-Utskottet til Plena infommer, jemväl och
Wåre egne til Riksens Ständer ingifne Nådige Propositioner, som ej inne-
håller något hwad hemlighit vara bär.

S. 12. En sanfårdig Historia om framfarne Konungar och Re-
gerter samt theras Ministrer, har både i äldre och senare tider hos the
måsta folklag warit högt aktad, såsom närmast ledande til vigtiga fö-
remål, at meddela the Regerande Herrar och Personer tankvärdige ef-
terdömen af wisliga och losmårdå bedrifster, men theremot högstnödiga
warningar emot förhastade, obetänkte, illfundige eller och grymme och
neslige rådflag och gärningar, såsom ock at the lydande funna af förriga
Regements händelser, the them tilständige skyldigheter, fri- och rät-
tigheter, samt Allmän och enskildt säkerhet thesto bättre efterkomma,
känna, förstå, wärda och förswara. Nu på thet uti sådana Historiske
arbeten ej något saknas måtte, som til theras fullständighet tjena kan,
wele Wi jemväl i anseende til them utsträcka friheten i pennor och
tryck så långt, at alla the synnerliga dels hemlige, dels mer bekante
händelser eller bekante Anecdoter, hvilka under framfarne Regeringar,
så här i Riket som annorstädde sig tildragit, måge tillika med Politiska
Reflectioner öfwer the samma få allmånta gjöras.

S. 13. I öfrigt wele Wi i Nåder härmad ån ytterligare förkla-
ra, at som thet blefvre för widlyftigt at alla förefallande känna, mål
och årender så noga utsätta, är Wår Nådige wilje och Besällning, thet
samte

samtliga Wåre trogne undersåtare måge åga och nyttja en fullkomlig och obehindrad frihet, at uti Tryck allmänt kunogt göra alt hwad som genom the trenne första S. S. eller eljest uti thenne Wår Nådige Förordning icke finnes uttryckeligen förbudit, och at ännu mindre något, som öfver alla här framimansdore utmärkte tillåtelige mål och ärender kan blifwa anmärkt, pāmint eller eljest reflektions-wis i dags hjaset framlagt, någonsin må under förewandning at innebåra tadel, flander eller Critique, förkastas, eller ifrån Trycket utesättas.

S. 14. Och på thet Wåre trogæ undersåtare framgent må om thenne utesakade Skrif- och Tryckfrihets osvikeliga beständ åga all then fullkomliga trygghet som en oryggelig Grundlag medförer, finne Wi godt hämed förklara, thet ingen ebo han vara må, vid Wår Rönungsliga Ondade skal sig understå, någon then ringaste förtydwing eller inskränkning af thetta Wårt Nådige Förordnande tillstyrka, mindre at af egen myndighet til en sådan inskränkning i mer eller mindre mätto, försök göra, samt at Wi icke ens Gjelfwe wele tillåta någon then minsta ändring, rubbning eller förklaring, som til Skrif- och Tryckfrihetens inskränkning leda kan.

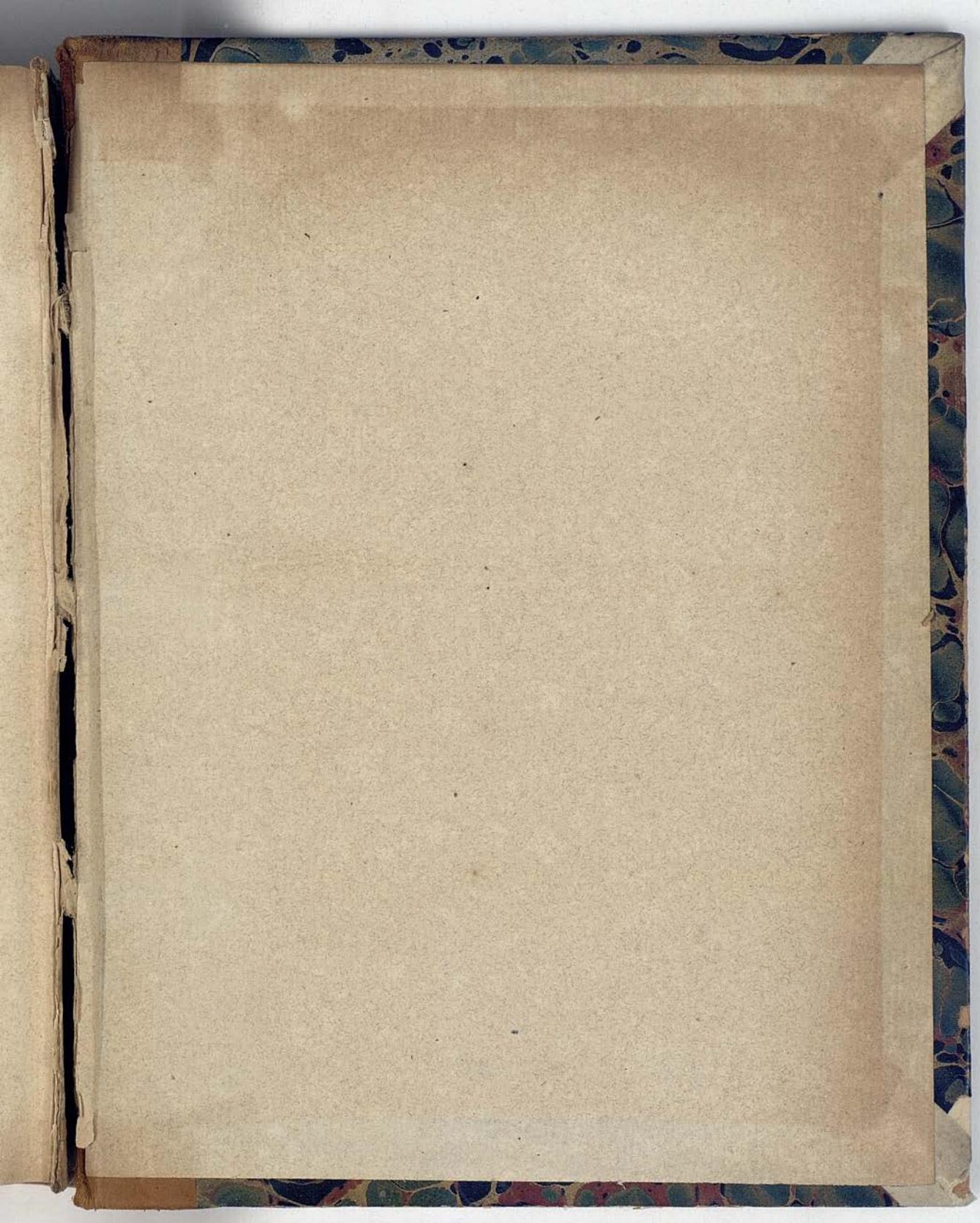
S. 15. The uti thenna Wår Nådige Förordning utsatte Böter komma at delas til Tressifles.

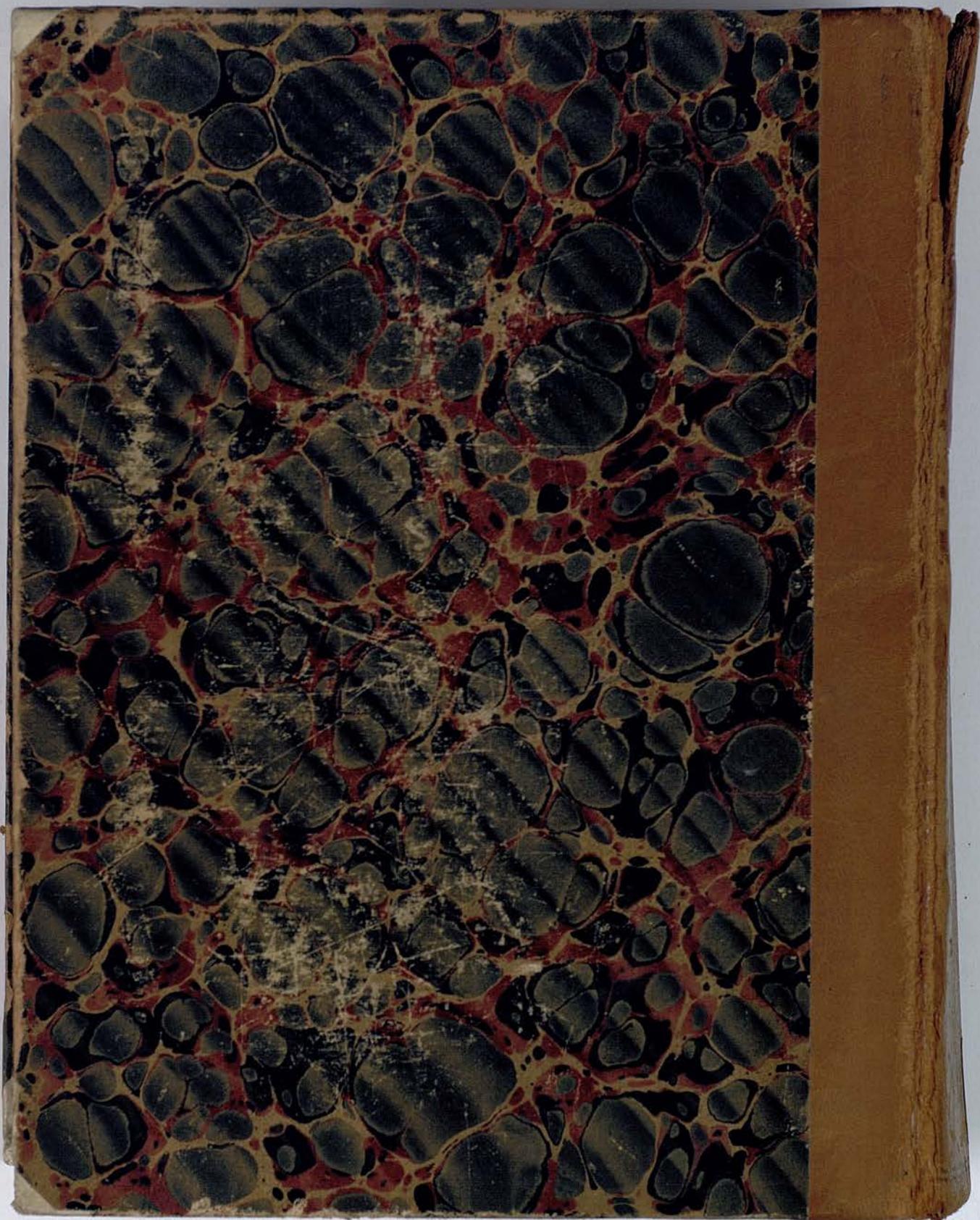
Thet alle, som wederbör, hafwe sig hörsammeligen at efterräcka. Til yttermora wiho hafwe Wi thetta med Egen Hand underskrifvit, och med Wårt Kongl. Sigill bekräfta lätit. Stockholm i Råd-Cammaren then 2. Decembr. 1766.

ADOLPH FRIEDRICH.

(L. S.)

Job. v. Heland.

www.books2ebooks.eu